

‘Je kan van een corrupt systeem niet vragen dat het zichzelf gaat reguleren’

Vervolg van pagina 23

basis van wiskundige modellen - bij het hefboomfonds D.E. Shaw, waar ze samenwerkte met ene Larry Summers, haakte ze gedegouteerd af. ‘Ik walgde op den duur van de manier van werken op Wall Street. Het is de wet van de jungle: omdat we slimmer zijn, kunnen we je geld stelen. Dat komt overeen met: omdat ik sterker ben, kan ik je lunch afpakken.’

O’Neils verhaal doet denken aan dat van Greg Smith, de klokkenluider van Goldman Sachs die de machtige zakenbank vorige week in diskrediet bracht door een aantal wanpraktijken aan de kaak te stellen. Smith onthulde onder meer dat klanten intern met het denigerende ‘muppets’ worden omschreven. ‘D.E. Shaw handelt voor eigen rekening en heeft dus geen eigen klanten. Maar het proces is hetzelfde. ‘Wij gaan achter het domme geld, ‘the dumb money’. Het is niet omdat je slachtoffer geen naam heeft, dat het minder laakbaar is.’

O’Neil zegt 85 procent van haar tijd te besteden aan het ‘onderwijzen’ van activisten. ‘Zo ben ik ook in de beweging gerold’, zegt ze. ‘Ik hoorde een betogin in de menigte roepen dat shortselling (*speculeren op een koersdaling, red.*) verboden moet worden. Dat is iets wat we echt, echt niet moeten doen, zei ik tegen die man! Shortselling is nuttig. Een verbod zou willen zeggen dat je geen slecht nieuws meer wil horen.’

Net die ‘ongeletterdheid’ deed Ann Rutledge afhaken. Ze werkte als analiste bij de kredietbeoordelaar Moody’s tot ze haar eigen bedrijf oprichtte dat zich bezighoudt met het meten van het risico van gestructureerde producten. Jawel, diezelfde toxische producten die in 2008 ontploften in de schoot van Lehman Brothers, Fortis en KBC...

‘Net als de Occupy-demonstranten wil ik ons financieel systeem hervormen’, legt de Amerikaanse uit. ‘Ik ben naar een aantal meetings van OWS gegaan. Wat me daar opviel, was de veelheid van stemmen en de energie die daar heerste. Ik heb er een aantal fantastische mensen ontmoet met een grote drive om dingen te veranderen. Maar ook veel personen die heel ver van de realiteit staan. Ik ben er niet van overtuigd dat die mensen wel beseffen waar ze op aansturen. Ze hebben lak aan regeltjes, maar toch willen ze het financieel systeem in een heel strak keurslijf gieten. Ik mag er dan wel diep van doordrongen zijn dat ons financieel systeem moet veranderen, ik ben en blijf een voorstander van vrije markten.’ ‘Het is niet aan ons om mensen te veroordelen omdat ze het systeem niet snappen’, riposteert O’Neil. ‘Het systeem is gewoon te moeilijk om te snappen. Moedwillig. Zodat gewone burgers er hun neus niet in zouden steken.’ Dat bewijst volgens O’Neil opnieuw dat we een eenvoudiger systeem nodig hebben.

Heikele thema's

Volgens de Occupy Bankers is de verdienste van OWS dat de beweging een aantal heikele thema's op de agenda heeft geplaatst. ‘Ons gedachtegoed verspreidt zich over de hele wereld’, zegt Ross. ‘Wie sprak er een jaar geleden over inkomensongelijkheid? Vandaag is de ‘99 procent’ een verkiezingsthemat.’ O’Neil hoopt dat minder briljante afgestudeerden voor het geld van Wall Street kiezen. ‘Wat een immense verkwisting van kennis.’

Ook Rutledge heeft haar hoop nog niet opgegeven. Los van OWS werkt ze met een aantal medestanders aan een eigen kredietrating-angenschap. ‘Maar het is moeilijk. Heel het systeem werkt tegen je.’ (*lacht*)

En Occupy the SEC? ‘Binnenkort ontmoeten we Paul Volcker’, zegt jurist Akshat Tewary. ‘En we werken aan nieuwe bezwaarschriften voor de CFTC (*de derivaten-waakhond, red.*) en de Federal Reserve. Er is nog voldoende wetgeving die het verdient om aangepakt te worden.’

Koopkracht van voorzichtige Belg gaat er elke dag op achteruit

De Belgen krijgen steeds minder rente op de allerveiligste beleggingen. Tal van kunstgrepen van centraal bankiers houden de zogenaamde ‘risicovrije’ rente laag. De spaarders zijn de dupe.

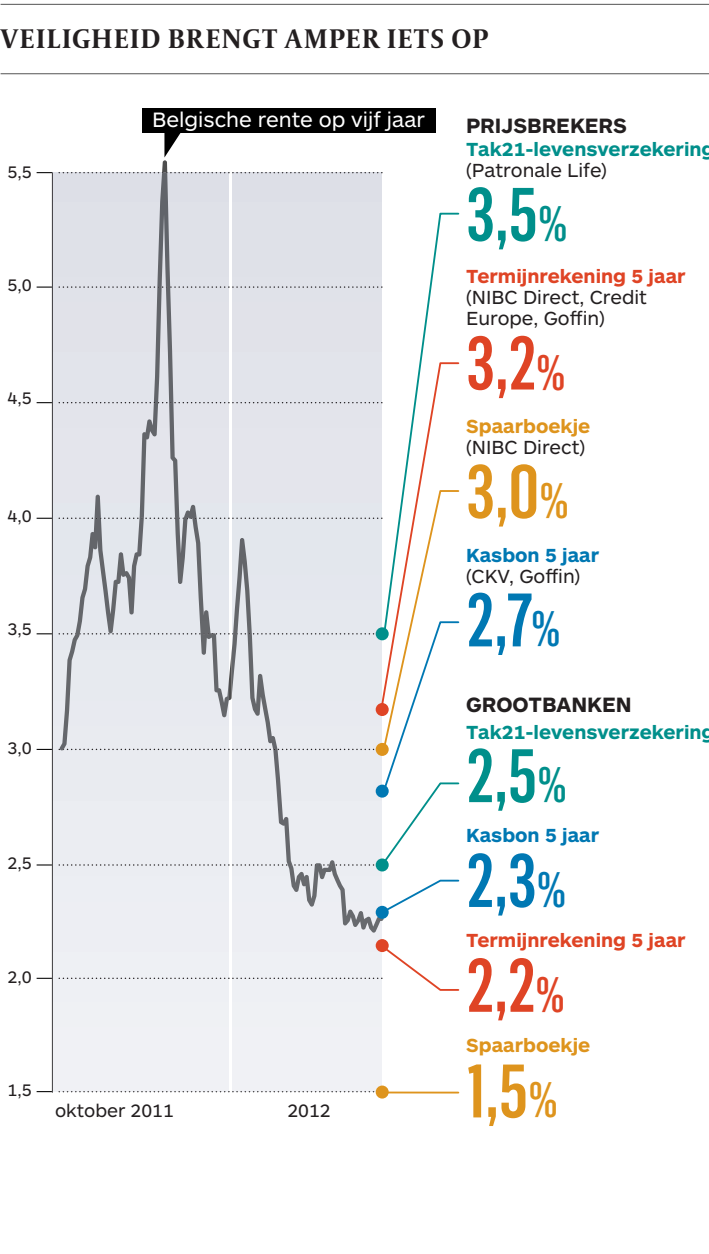
ILSE DE WITTE

Zeven kleine en middelgrote banken verlaagden in maart de basisrente en/of de getrouwheidspremie op hun spaarboekjes. Vier banken lieten de rente op hun termijnrekeningen de voorbije drie weken zakken. En hier en daar schaaften een verzekeraar een kwartje van een procentpunt van de gewaarborgde rente voor tak21-verzekeringsproducten af. De voorzichtige Belg zal het niet graag horen, maar de rente op veilige beleggingen zit duidelijk in een neerwaartse spiraal.

Verschuillende banken verwijzen naar de scherpe daling van de Belgische rente om hun eigen renteverlagingen te verantwoorden. Voor het spaarboekje zouden vooral de korte looptijden, van één tot vijf jaar, van belang zijn. De Belgische vijfjaars-rente halveerde ruimschoots van 5,6 procent op 25 november tot 2,3 procent gisteren (*zie grafiek*).

Een rechtstreeks gevolg was dat de vijfjarige staatsbon die het koninkrijk België begin maart aan zijn onderdanen sleet zowat de helft minder rendeerte dan de staatsbon van december met dezelfde looptijd. Goed voor de Belgische schatkist, minder goed voor de liefhebber van staatsbons. De banken en verzekeraars verrekenen met vertraging de lagere rente op allerlei staatspapier in hun producten.

De uitzonderlijk lage marktrente is voor een groot deel de ‘schuld’ van de Europese Centrale Bank (ECB). Mario Draghi, de nieuwe ECB-voorzitter, deelde al twee keer driejaarskredieten uit aan de Europese banken tegen spottarieven. Die kochten met dat goedkope krediet (hoogrentend) staatspapier. Het was een noodmaatregel om te verhinderen dat de schulden crisis in een nieuwe bankencrisis zou uitmonden. De rush op overheidsobligaties dreef de prijzen op. De zogenaamde ‘risicovrije’ rente, die in de omgekeerde richting van de prijzen van de obli-

gaties evolueert, daalde in enkele maanden tijd fors.

En dat allemaal terwijl de Belgische inflatie opnieuw aanzwengelt. De prijsstijgingen in ons land versnelden weer in januari (3,65%) en februari (3,66%), na een korte pauze in december. Het gros van de Belgen ziet zijn koopkracht dan ook dag na dag achteruit gaan.

De Belgische banken delen de spaar- en beleggingsproducten in hun gamma in volgens risico. De

laagste risicoklasse omvat in de meeste gevallen enkel spaarboekjes, termijnrekeningen, kasbons, staatsbons en tak21-levensverzekeringen (met gewaarborgd rendement). Het zijn net die producten die de voorbije jaren aan populariteit wonnen, de spaarboekjes op kop.

In januari vertrouwden de Belgen opnieuw 3 miljard euro extra toe aan hun spaarrekeningen. In totaal staat er nu - enkel en alleen op de boekjes - 222 miljard euro spaargeld

KORT

Wie al zijn geld parkeert in veilige beleggingen geniet **geen bescherming** tegen een opstoot van de inflatie. De **koopkracht** van het gros van de Belgen gaat er zienderogen op achteruit. **Spaarboekjes** tekenen voor een vijfde tot een kwart van de portefeuille van een Belgisch gezin.

te verkommeren, een record. Ongeveer 22 procent van het financiële hebben en houden van de Belgen staat op spaarboekjes, terwijl dat twintig jaar geleden maar 11 procent was.

Spaarders met een grote hang naar veiligheid kunnen vandaag zelfs bij de prijsbrekers op de Belgische markt niet meer voldoende rente bijeenprokkelen om hun koopkracht op peil te houden (*zie illustratie*). Het verschil tussen wat een spaarboekje of een termijnrekening bij de ‘new kid on the block’ (NIBC Direct) opbrengt en dezelfde producten bij een grootbank maakt het lonend om tussen de banken te shoppen. Hetzelfde geldt voor kasbons en levensverzekeringen. Bij die laatste is het vooral zaak de laagste (instap)kosten te onderhandelen, want die kosten romen het rendement stevig af.

Als veilige beleggingen niets meer opbrengen, wat kunnen we dan wel doen met ons spaargeld? Misschien kan het bedrijfsleven inspiratie brengen. Bedrijven gebruiken de overvloedige cash steeds meer om eigen aandelen in te kopen. Wie zijn geld voor een langere periode kan missen, doet er misschien niet slecht aan het voorbeeld van de Amerikaanse bedrijven JPMorgan, Apple, of dichter bij huis IRIS, Kinopolis en co, te volgen. Let wel, aandelen staan bij de meeste banken zonder onderscheid in de hoogste risicoklasse. Wie niet waagt, niet wint...

Op www.rentegids.be vindt u een ruimer overzicht van de rentetarieven.

AANDELENMARKT

Handelaars jongste vier jaar nooit zo optimistisch

Het optimisme van actieve handelaars over de aandelenmarkt is gestegen tot het hoogste peil in ten minste vier jaar. Handelaars zijn van plan een belangrijk deel van het geld dat ze terugkrijgen van de fiscus te investeren op de beurs, blijkt uit een peiling van de Amerikaanse beursmakelaar Charles Schwab. 51 procent van de handelaars is optimistisch. Dat is het hoogste peil sinds Charles Schwab zijn peiling lanceerde in april 2008. Slechts 14 procent van de handelaars is pessimistisch.

OBLIGATIEMARKT

Uitgifte Europese bedrijfsobligaties hoogst in twee jaar

Europese niet-financiële bedrijven hebben deze week voor 11,5 miljard euro obligaties uitgegeven. Dat is het hoogste weekbedrag sinds september 2009. Veel ondernemingen profiteren van de lage rente om obligaties te lanceren. Tegelijk is er bij beleggers een grote vraag naar bedrijfsobligaties. De rente op bedrijfspapier blijft immers veel hoger dan die op overheidspapier van sterke landen, zoals Duitsland. Belgische emittenten waren ArcelorMittal, Fiat en Jaguar Land Rover.

KUNSTWERELD KLAAGT HEBZUCHT AAN

Een varken (PIG) eet geld. Het kunstwerk is tentoongesteld in Wenen. Het kunstenaarskoppel Eberstaller wil zo de hebzucht aanklagen.

DOORGELICHT

Flexibele beleggingsfondsen Een kameleonfonds in je portefeuille?

Flexibele fondsen zijn een goed alternatief in tijden waarin beleggers zich wel willen blootstellen aan de dynamiek van de aandelenmarkten, maar dan wel op een voorzichtige manier. Zo luidt althans het verkooppraatje.

ANNELEEN VANLOMMEL

Flexibele fondsen beleggen in meerdere activaklassen en passen de weg van aandelen, obligaties en cash aan in ‘functie van de markten’. Net zoals een kameleon zich aanpast aan de omgeving. Eventuele macro-economische schokken worden opgevangen door een belegging in futures of door een verandering van de verdeling aandelen-obligaties-cash. Zo zal het aandelensegment van een flexibel fonds in tijden van crisis minimaal zijn. In die periode moeten de obligaties voor een positief rendement zorgen. Door dat reactievermogen zijn deze fondsen aantrekkelijk in woelige tijden. Het bekende fonds Carmignac Patrimoine heeft deze fondscategorie in de schijnwerpers gezet

door de beurscrisis van 2008-2009 zonder kleerscheuren door te komen. Begin 2008 bracht het fonds zijn aandelenbeleggingen terug naar nul procent, wat achteraf een zeer goede keuze bleek te zijn. Bij Carmignac kunnen aandelen tot 50 procent van het belegd kapitaal uitmaken. Het fonds staat bekend om zijn agressieve wissels.

De verzekeringsmaatschappij AXA zette afgelopen week in een persbabbel het eigen flexibel fonds in de schijnwerper. ‘Het fonds, AXA WF Optimal Income, streeft jaarlijks een positief rendement na, ongeacht de evolutie van de financiële markten. We maken gebruik van shortposities (*het verkopen van activa die men niet in bezit heeft, red.*) om actief te profiteren van dalingen van de koersen’, zegt Serge Pizem, fondsbeheerder bij AXA Investment Managers. Het doel van het fonds: deels mee te genieten van de stijgingen van de markten, maar ook slechts een deel van het verlies te incasseren bij dalende markten.

Maar elke medaille heeft een keerzijde. Flexibele beheerders

Pro

Flexibele beleggingsfondsen zijn aantrekkelijk in woelige tijden. De weg van aandelen, obligaties en cash kan worden aangepast aan de hand van de markt. Zo bracht Carmignac Patrimoine zijn aandelenbeleggingen begin 2008 terug naar nul procent, om zonder kleerscheuren de crisis door te komen.

Contra

Flexibele beheerders kunnen ook wel eens de bal mislaan. Voorspellingen gebaseerd op een correlatie met macro-economische evoluties gaan nog vaak de mist in. Het sentiment is vaak doorslaggevend voor de markten. Let ook op voor de instapkosten.

kunnen de bal ook wel eens mislaan. Zo zien we dat AXA Optimal Income in 2008-2009 niet aan de crisis kon ontsnappen. Carmignac Patrimoine zag in 1994 de crash van de obligatiemarkt niet aankomen en slikt een verlies van 16,14 procent.

‘Beheerders van flexibele fondsen zijn vaak overtuigd van de samenhang tussen macro-economische gegevens en de marktrendementen. Maar dat verband is er niet altijd. Voorspellingen gaan daardoor meer dan eens de mist in’, zegt een professionele fondsenselecteerder. In vergelijking met andere fondsen kan het vertrek van de sterbeheerder een grote impact hebben.

Bovendien kunnen de instapkosten hoog oplopen. Bij AXA WF Optimal Income bedragen ze maximaal 5,5 procent van de investering. Onderhandelen met uw financiële tussenpersoon is de boodschap.

Deutsche Bank stelt nog een alternatief voor: een dakfonds dat zes flexibele fondsen groepeerd. Op die manier is het resultaat niet afhankelijk van één enkele beheerder.